

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

486

Vragen van het lid **Wassenberg** (PvdD) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het inspectierapport en de beleidsreactie inzake het politieoptreden bij de demonstratie van Kick Out Zwarte Piet in Staphorst* (ingezonden 6 november 2023).

Mededeling van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 27 november 2023).

Vraag 1

Erkent u dat de politie ernstige fouten heeft gemaakt bij de voorbereiding en de aanpak van de beoogde demonstratie van Kick Out Zwarte Piet (hierna: KOZP) in Staphorst op 19 november 2022?

Vraag 2

Erkent u dat de veiligheid van de demonstranten van KOZP en de waarnemers van Amnesty International niet gewaarborgd is geweest?

Vraag 3

Erkent u dat het demonstratierecht van KOZP geschonden is omdat de politie ervoor koos niet op te treden tegen de relschoppers en in plaats daarvan de demonstratie te verbieden?

Vraag 4

Hoe kijkt u terug op uw eigen reactie op de gebeurtenissen in Staphorst? Heeft u zich destijds voldoende normerend uitgelaten tegen eigenrichting en voor het demonstratierecht? Wat heeft u van deze episode geleerd?

Vraag 5

Heeft de politie de relschoppers in de voorbereiding en tijdens de aanpak als «tegendemonstranten» beschouwd en daarom besloten «erom heen te werken»? Is deze analyse van de politie waar uw eerste reactie op de gebeurtenissen, waarbij u de relschoppers «tegendemonstranten» noemde, op gebaseerd was? Zo nee, hoe zit het dan?

Vraag 6

Erkent u dat een effectieve aanpak van demonstraties door de politie begint met kennis over de grenzen van het demonstratierecht en het effectief differentiëren tussen demonstranten en relschoppers/geweldplegers?

Vraag 7

Waarom keurt u in uw beleidsreactie op het inspectierapport het geweld door deze relschoppers niet onomwonden af?

Vraag 8

Vindt u dat hier sprake is geweest van racistisch geweld? Zo ja, waarom spreekt u zich daar niet tegen uit?

Vraag 9

Erkent u dat het heel gevaarlijk is als onvoldoende normerend wordt opgetreden tegen eigenrichting? Wat gaat u doen om de schade hiervan te herstellen?

Vraag 10

Hoeveel verdachten of daders worden momenteel vervolgd of zijn veroordeeld? Bent u het ermee eens dat niemand weg zou moeten kunnen komen met dergelijk crimineel gedrag? Hoe kan de politie ervoor zorgen dat voortaan alle daders van dergelijk geweld worden vervolgd?

Vraag 11

Is er destijds sprake geweest van slachtofferhulp of enige andere vorm van bijstand aan de demonstranten en de waarnemers? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe zag dit eruit?

Vraag 12

Erkent u dat de politie structureel niet adequaat optreedt bij demonstraties van KOZP?¹

Vraag 13

Erkent u dat de politie demonstraties bij de Sinterklaasintocht te vaak beziet vanuit een belangenafweging tussen openbare orde (bijvoorbeeld een rustig en ordentelijk verloop van de intocht) versus het demonstratierecht? Erkent u dat dit niet juist is en dat het demonstratierecht altijd voorop zou moeten staan, zoals onder andere de inspectie, de Ombudsman en Amnesty International schrijven?^{2, 3, 4}

Vraag 14

Erkent u dat de Inspectie Justitie en Veiligheid niet van de politie vraagt om zoals u schrijft «voorafgaand aan een demonstratie alle mogelijk situaties te beschrijven», maar dat zij vraagt om duidelijke en concrete handelingskaders voor de praktijk, omdat het ontbreken daarvan in Staphorst een uitbarsting van geweld mogelijk heeft gemaakt?

Vraag 15

Erkent u dat de Inspectie Justitie en Veiligheid niet stelt dat de politie informatie heeft gemist, zoals u op pagina 2 van uw beleidsreactie schrijft, maar dat «de voorbereide aanpak [van de politie] niet aansloot op de beschikbare informatie en de ernst van de risico's»? Erkent u dat dit een belangrijk onderscheid is omdat het er juist om gaat wat de politie met de beschikbare informatie (dat er relschoppers zouden komen) heeft gedaan? Erkent u dat dit onderscheid moet worden gemaakt om de juiste lessen te kunnen trekken uit dit inspectierapport?

¹ Position paper Stichting Nederland Wordt Beter (NLWB) en actiegroep Kick Out Zwarte Piet t.b.v. rondetafelgesprek Het demonstratierecht in Nederland d.d. 7 september 2023, Het demonstratierecht in Nederland | Tweede Kamer der Staten-Generaal.

² Inspectie Justitie en Veiligheid, 2 november 2023, «Politieoptreden bij de demonstratie van Kick Out Zwarte Piet in Staphorst», Politieoptreden bij de demonstratie van Kick Out Zwarte Piet in Staphorst | Rapport | rijksoverheid.nl.

³ Nationale ombudsman, 14 maart 2018, «Demonstreren, een schurend grondrecht?», Demonstreren, een schurend grondrecht? (nationaleombudsman.nl).

⁴ Amnesty International, 2 november 2022, «Demonstratierecht onder druk, regels en praktijk in Nederland moeten beter, Amnesty International», AMN_22_33_demonstratierecht-onderdruk_samenvatting-en-aanbevelingen.pdf (amnesty.nl).

Vraag 16

Hoe gaat u ervoor zorgen dat demonstraties bij Sinterklaasintochten de komende maand beter zullen verlopen?

Vraag 17

Welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat de politie de komende tijd in het bijzonder, en in de toekomst in het algemeen, beter het demonstratierecht van vreedzame demonstranten beschermt bij (dreigend) geweld?

Vraag 18

Bent u bereid concrete handelingskaders op te stellen in samenwerking met gemeenten en politie en die met de Kamer te delen?

Vraag 19

Erkent u dat er concrete verbeteringen moeten plaatsvinden om het demonstratierecht in Nederland te beschermen? Zo ja, welke verbeteringen heeft u voor ogen?

Vraag 20

Kunt u deze vragen afzonderlijk en uiterlijk binnen drie weken beantwoorden, in verband met de aanstaande Sinterklaasintochten?

Mededeling

Hierbij deel ik u mede dat de schriftelijke vragen van het lid Wassenberg (PvdD), van uw Kamer aan de Minister van Justitie en Veiligheid over het inspectierapport en de beleidsreactie inzake het politieoptreden bij de demonstratie van Kick Out Zwarte Piet in Staphorst (ingezonden 6 november 2023) niet binnen de gebruikelijke termijn kunnen worden beantwoord, aangezien nog niet alle benodigde informatie is ontvangen. Ik streef ernaar de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.